

Виходить во Львовъ що Середы
и Суботы (крім рускихъ святъ) о
4-й годинѣ по полудні.

Редакція и адміністрація підъ
ч. 15 підл. Маріїнкі.

Експедиція для місцевихъ пред-
підприємствъ урядження із хронікою
Т. Шевченка (улиця Крикія Ч. 2 на
Ільмі покерб).

Всі листи, посланки в рекомендації
надлежить пересилати підъ адресою:
редакція и адміністрація підл. ч.
ч. 15 підл. Маріїнкі.

ДОПИСИ.

Зъ походной Галичини. (Голос
ученика изъ справокъ штаба народного и се-
жашній університетській.) (Дальше.)

Зъ этого спбънка可知, что до спон-
сии школы, котрой постановляютъ, что
жадинъ народности не може бути приму-
щено до науки другого краевого языка
въ починку мати достаточний средстивъ обра-
зоватись изъ родній языку, у насъ дуже
далеко. Противно, у насъ дуже все могъ-
уть парочинъ противъ законамъ.

Найбільше причиняются до сего (кро-
мъ загальній системи польонізації) інспектори окружні. На ті становища
іменовано якъ походной Галичинъ можъ-
уть парочинъ самихъ маже загорілыхъ
затримати польскихъ, найчастіше про-
тивникъ рускої народності. Съ піннат-
комъ відъмъ не знають ті інспектори
точно ани языка руского ани письма,

хімо того, що мають наглядати науку
изъ рускихъ школахъ. Велике агітреніе
зробило недавно письмо тернопільського
інспектора якъ „спростованіе“ поміщене
въ „Ділѣ“, где не було маже одного
слова написаного бечь блуда! — Інспек-
тори та не уживають николи руского
языка и говорять до учительськъ пыжально
по польски, можъ бы хотѣли наглядно о-
знажити свою погорду для рускої мовы.
Прѣйтани на осмотръ, не диплатятъ на
загальній поступъ науки, лиши на успі-
хъ въ польскій языку: побли того оді-
нажаютъ способності и розніть учительськъ,
удавлють запомоги и переміщують на
лучшій посады; таї то причини суть
жадінъ учительъ, котрой хотічи достути
заски все проче лишають, и учительъ толь-
ко языка польского. Особено бувають
злобленіи и протегованіи ті учительськъ,
котрой противъ своїхъ співчленій-патріо-
тів залучають. Гдяжкі інспектори за-
ставаютъ таї далеко, що уживають уч-
ительськъ до агітаріїзмъ виборчихъ. Въ загальні
такої люді таї люді изъ такихъ своїхъ ді-
яль таї бешничими, що обезджують
бешнероманію рускій школи превізорично
учителіні, особено учительськими, котрой
по руки вичого не візуютъ, — або пору-
чуаютъ учительськъ викладати изъ рускихъ
школахъ по польски. Абстинто, мы уч-
ительськъ теперъ якъ не візуво, чи наші^{школи}
піннати призначений на науку, чи поль-
онізаційну пропаганду, — чи мы еще у-
чителіні, чи сліпими орудіями поль-
онізації!

Дінний видъ прибрали при піннат-
никахъ інспекторахъ окружніхъ наші
учительськъ консерватівні окружні. Зображені
тіхъ призначений, щобъ учительъ обго-
ворювали діль школи и варожилися
къ відомостяхъ свого заводу. Въ той
же часъ діли дають учительськъ тема-
ти до обговоренія. Здається, що въ
важливу на більшість рускихъ шкіль по-
вінні бечь школи и темати обго-
ворювати переважно изъ языци рускихъ,
щобъ учительъ візуво изъ таїхъ языци, котрой
имъ изъ юдіній смущобъ по-
трібний, інспектори; гімназію за 20
лініївъ бечь 2—3 рускихъ. На самій
же консервациі обговорюють всі спра-
ви, а нафіт темати рускій, виключно
изъ языци польськими.

О цінні таїхъ надумихъ зна-
дуже добре рада таїхъ країна, бо они илю-
рюються, а нафіт інспекторівъ ви-
даються, однакожъ жалють, и черезъ
такою корчаніє дієще потуху клому. Коли

ДБЛО

Предплата на „ДБЛО“ стоять:
на цілий рокъ . . . 8 зл.
на п'ять року . . . 4 зл.
на четверть року . . . 2 зл.

Предплату належить пересилати
франко (найлучше постовимъ пере-
казомъ) до: Адміністрація час. „ДБЛО“.

Оголошення приймаються по цій
6 кр. а. в. б'є одні строчки печаткою.

Рекламації неопечатаній вільний
б'є порта.

Рукописи не звертаються тільки на
попереднє заслуженіе.

Поодиноке число стоять 10 кр. а. в.

передъ рокомъ стала „Газета школи“
індююти вініцій факта (особенно изъ
дописи якъ Самбора) кр. рада шк., не за-
радила слідства изъ тими фактами, а на-
томътъ (подъ позоромъ розбеланія тою га-
ветою „Батьківщина“) закавала учите-
льськъ „Газету Школи“*. Вношений же
зобовъ складає рада шк. кр. до актівъ,
нафіт не отповідаючи на нихъ (глади
бесіду сюж. Ковальського якъ думи держав-
ної с. р.). Безчисленихъ кривівъ підво-
шенихъ изъ рускихъ часописахъ она монтъ-
бы и не чує. Близько ико надумките пе-
ребере границъ и вийде на ширшій
світъ, тоді справа затирається (Станисла-
вів), або скінчиться пічимъ (Перемышль).
Інспектори, краївий и Мандибуль, об-
ізведуючи Галичину, видить многій над-
умките, — я самъ знаю такі рускі школи,
изъ которыхъ бечь застань польські ви-
клади або учительськъ неспособний до ру-
сихъ школъ, — а мимо того ничего не
аміняється.

Гадю, що намъ Русинамъ не мо-
жна рівнодушно глядѣти на тіи неправ-
ности на поля школицівъ. Нашъ народъ
стоїть надъ країмъ матеріальної руїни.
Піннати школа соєдимъ не бтовідає
потребамъ народної просвіти, але під-
рываютъ її и еще прискорюю упадокъ
народа. Намъ збряті тому всі сили,
щобъ освободити школи бечь вигубнихъ
тенденцій и привернути имъ ихъ ви-
стину щіль.

Теперь приступаю до обговоренія у-
чительськихъ семінарій.

Запевни таї суті для школицівъ
дуже важними; б'є доброго або злого
въ устрою залежить розв'їд школи.
Щобъ однакожъ семінарій могли ви-
ховувати добрыхъ учительськъ, піннатий по-
давати кандидатамъ не толькъ загальні
наукове и педагогичне образование, але
застосовати ихъ виходанье до потребъ^{тыхъ}
шкіль и народа, для которыхъ можуть
буті колись поставлеными. Зъ сен-
то причини видимо мы, що въ вінхъ^{край}
Анстрії є людностю міншаною
основано для кождой народності особій
семінарій. И такъ бачимо кромѣ семі-
нарій польськихъ якъ Чехахъ сінь, въ
Моравії три семінарії ческі, въ Тиролю
дій італійскі, въ Побережку и Дальмії
по одній італійской въ т. д. Кромѣ того
находиться въ таїхъ країнъ ще семіна-
рій університетичній, въ которыхъ половина
предметівъ якъ одні, а половина гль-
другожъ красномъ языци викладається.

Виантокъ изъ этого загальнога вра-
вела твердитъ, иже въ вінхъ рѣчахъ, таї
и тутки одні лишь Русини. Маючи
1462 школу рускихъ, въ 184 польско-ру-
сихъ, и творчи більшу половину всії
людності Галичини, не маючи мы ани
однії семінарії рускої! На 6 семінарії
музическихъ есть въ Галичинѣ три семі-
нарії чисто польськихъ, а три універ-
ситетичныхъ т. є. польско-русихъ.

Если же сей роздѣлъ семінарій
есть для Русинъ несправедливъ, то
еще більшою представляется наша приєда,
если відміно, що въ таї призначана намъ
однії семінарії рускої! На самій

Статутъ організаційний якъ дія 22
жовтня 1870, ч. 11238 постановлює вирази-
ти § 6, щобъ изъ музическихъ семі-
наріяхъ изъ Львовъ, Станиславії и Тер-
нополя викладається одна половина пред-
метівъ по рускій, а друга по польські;
погрэзъ предметы изъ языци рускими,
а котрой изъ польскіхъ викладається ма-
ють, означить рада школица красна.

Приєнь сей що до руского языка не
вийшовъ однакожъ, що житъ. Коли осно-
вувано изъ р. 1871 семінарій учить, нахо-
дилася кр. рада шк. на найвишшому сте-
пенії своихъ силы. На таїхъ краю стоять
гр. Гоміховський; рада шк. кр. одержала
вишнікове становище, буда независимою
відъ министерства и рѣшала школий
справи изъ посвѣдній інстанції безъ ре-
курса. Користуючи якъ свої неограниче-
ної власти стала она рознівати свою го-
сподарку. Такъ іменоюла она и до
утраки, семінарій перенесли такіхъ уч-
ительськъ, котрой руского языка не знали,
уєнула якъ викладати языци рускій и
ввела виключно языци польській. Такимъ
чиномъ джевлася Галичини, заселена че-
резъ половину людностю рускою, самихъ
дії чисто польськихъ семінарій.

Але анаконда перебрала жири школи-
нихъ безправностій. Въ вінхъ кругахъ
краю обливалося таї велике забуреніе
умбъ, що виїші сферы видѣлили при-
мушеними виїти підчинити кр. рада шк.
въ міністерство. Дальше вийшло изъ
р. 1873 15 рускихъ послали до рады держав-
ної и стали голомоно домагатися спра-
ведливости якъ учит. семінаріяхъ. Въ на-
слідство того виїздомъ міністерство изъ
р. 1874 спровадило б'є кр. рада шк.
Въ отвѣтъ на тое заявила рада шк., що
не могла виїсти рускій виклади тому,
понеже вѣвъ Русинамъ виїдили языци
по польски, але не вѣвъ Польши по рускі: що
іїзъ гдяжкихъ предметахъ буває и рускій
языкъ увагливій якъ той способъ, що
подававъ ученикамъ руску термінологію,
и позаду при постороннію предметівъ
уживати и руского языка (при бтовідѣ
міністра изъ рады державної якъ 18 жов-
тня 1874 на інтерв'єнцію кр. Шапік-
вича). Такъ призналася сама кр. рада
шк. виразно, що вѣвъ предметы виїклада-
лися по польски, а не одинъ по рускі!^{*)} Діло було однакожъ замісто несправедли-
вимъ, щобъ міністерство могло одобрити
мінії кр. рады шк., — сю розпорядило,
щобъ приступити дотичні рускіхъ виїкладати
бути точно сплашній, а учительъ не ана-
ючий руского языка перенесеній.

Съ жалюмъ однажъ треба сказати,
що розпорядженіе міністерства (якъ ді-
знаються якъ бесіди съ учительськими и уч-
ніками семінарій) не збставо до поль-
ськихъ школъ виїдь. Лишь недавно
тому удається Русинамъ виробити собѣ
мужеску школу виїдь (єть женевскими
паралельками) у Львовѣ. Въ Станислав-
ії и Тернополії заведено передъ 3 роками
только одну класу, але и въ той виїклада-
ються предметы по практиці кр. рады
шк. лиши розрекламію по рускі. (Sprawo-
danie z. t. 1878/9.) Пытаюся, чи не було
се спрапедливіше і отвѣтніше застосувати
всіхъ польськихъ семінаріяхъ начого и го-
ворити.

Отъ п'єт уладженій наші семінарії
учительськъ підъ зарідомъ кр. рады шк.!
И они мають отвѣтити потребамъ руского
народа и рускихъ школъ!

Але єще не конецъ. При кождой се-
мінарії находиться людова школа т. є.
школа виїдь, въ котрой кандидати се-
мінарій приучуються до методичного уд-
ліненія науки. Мимо того, що утраки се-
мінарії виївовують учительськъ перенесли
для школъ рускихъ, заведено якъ поль-
ський школы виїдь. Лишь недавно
тому удається Русинамъ виробити собѣ
мужеску школу виїдь (єть женевскими
паралельками) у Львовѣ. Лишь розрекламію
по рускі. (Sprawo-
danie z. t. 1878/9.) Пытаюся, чи не було
се спрапедливіше і отвѣтніше застосувати
всіхъ польськихъ семінаріяхъ начого и
відъмъ жестівъ?

Ми Русини не відмінні на ту спа-
ву смотрити рівнодушно, — мы відмінні
крімко домагатися спрапедливого ула-
дженія семінарій учительськъ, а перед-
всімъ основанія «єдинихъ» рускихъ
семінарій, бо лиши якъ той спосібъ
можемо схоронитися б'є польськихъ
крайда. Сего можемо таїхъ єдиніше
домагатися, що польські семінарії не
стоїть таїхъ вроціві до потреби
народа и школъ. Помія статистичнихъ
вимірюв виїдь польські семінарії изъ
всіхъ Галичини бльші учительськъ

ізъ вінхъ: якъ університетськъ семінарії
їїзъ вінхъ: якъ університетськъ семіنا-

*) Сего року виїстується проф. п. К.
въ оборону кр. рады шк. изъ „Історії-
польськії“ противъ сюж. Ковальського,
утверджуючи, що б'є початку существовання
семінарій виїздали самимъ предмета по ру-
ску. Що правда по сторонахъ сюж. Ковальського,
доказує найлучше кромѣ свідчесва да-
льшихъ учительськъ виїздали самимъ предмета по ру-
ску. — Прим. док.

З. Подолья. (Закладка читальни?)

Отъ якого часу можуть у насъ гдѣ-нибудь видѣть нарикать на сумнѣйской нашей Руси, а притчю нашею псевдочитальни подать вѣльюти на кого-то инициатора. Попечено есть то дуже выгодно, коли же руки, начиная не дѣлать, а лишь другими приносить нашу подобную. Однакоже, иже стариной Римскіи говорили справедливо: *Quisque sua fortasse faber, et Nihil, отъ которыхъ не безошибочно знатъ *das Volk der Denker*, не иначе думаютъ промовианочи: Jeder ist seines Glückes Schmid!* Не маши казати, что и противники русской народности богато изобрѣтили намъ лягъ, вѣлики, моявлинъ, той, горячаго сала за ширю, а вскѣ газы въ се праца, что «якъ се вѣстелиши, такъ се напомниши». Кто лиши «вѣдѣніи» съ узкою за результатами послѣдніихъ выборовъ до радъ поѣтвованъ, мусить намъ привати справедливость. Упомянути наименѣніиъ читальни такъ вѣлько, что вѣдѣлось, иже бѣлье не засмо що тратити, чтоъ тогъ упадку мы иже и въ силь подѣяніе. Теперь маши наглядный доказъ, что политика обучения, бѣдности и рѣшнодѣшиости, кѣра таи же извода изклады була въ пашь соенѣдѣніемъ житію, довела наше до такого упадку, та що при доброй воли, огандости, энергіи и организаціи можемо себѣ избороти красшу будущість.

Кто бачивъ сѣдніи за разовію житія народного изъ силь роцѣ, мусить признати, что до разбудженія изъ давної оснастки и рѣшнодѣшиости даже значно привинилась наша журналистика, подоймуючи живленіи спрѣкѣ народнѣй и обговорюючи ихъ основно и обективно. А иже-годъ вымогати бѣж журналистки дѣлъ, еи заданьемъ разбуджувати, захочувати до дѣлани, указувати дорогу та управляеми, а намъ самымъ треба вѣтити до переведенія гадокъ поднесенныхъ въ журналистицѣ. Та щобъ можна до якогось ученія довести, потреба наше организаціи, на ику мы вже дашились изъ нашихъ «Гадокъ» указували. Радѣмъ циро, що богатъ та поданныхъ наимъ гадокъ переведено, а бѣдай пороблено отишній крокъ до ихъ переведенія изъ живы. Однакоже, далеко бѣлье части осталась еще на извери, а поти того бѣдай не вѣдемо изъ житіе, доти не можемо цѣловито двинутись изъ упадку. Нынѣ бѣжемо вѣрнутіи бачності нашихъ землемѣріи изъ изкладаніе читальни, котрѣ можна ємъ уважати избраніями нашего отредженія народнаго. Въ многихъ селахъ, мѣстечкахъ и мѣстахъ суть вѣже читальни, однакоже чилю изъ изъ поровину до числа нашихъ громадъ ещеелько неизвѣстне. Понинѣже отже дѣлти, щобъ изъ каждой громадѣ буда або читальня громадска, або при образцѣ церковнѣмъ читальни братска. Но думаемо, щобъ люде наше сами не-поправили потребы вѣсти у себѣ читальни, а не заходить ихъ, бо не заходить, якъ до тогъ вѣтити. Тому дуже добре читальни «Простата», надавши статутъ для читальни, отишнію инструкцію, иже изклады читальни. Шѣда лиши, що мало-ко въ тѣхъ статутъ вѣти. Треба бы отже, щобъ «Простата» изъ нашихъ изкудирныхъ чесовицехъ и то само на концѣ себѣ книжочкѣ отосила, що выдѣлъ таї статутъ и юко-ко-дому, щобъ хѣтѣло, замѣщувати читальни, надавши изъ еї жаданіе. Думаемо, що и Консисторій винаниеть въ интересѣ скрублениа говерзости и моральности мѣжъ извижъ народу воручити духовенству изкладаніе читальни при французскихъ и рѣшніяхъ. Завѣденіе читальни до вслѣдъ изъ попинію ездити величіихъ вѣренію во вслѣдъ на уѣзды и уѣзжаніе читальни. Въ многихъ селахъ суть громадскіи кницеліи, изъ которыхъ, мозгѣ бути и читальни, або въ кѣра нѣбудь просторнѣйшій хатѣ. Труднѣнца иже спраша по мѣстахъ и мѣстечкахъ, где треба хоту пайигати (бо громадскіи кницеліи вѣлько изъ гидовицехъ або польскихъ рукахъ) таї до хаты извѣстнѣйшій спра-

шити наряды. Однакоже и таї трудности даются при доброй воли усунуть, а не со-мѣщаемо, що нашимъ громадамъ прійтуть изъ помѣщъ изъ тѣмъ дѣлъ нашъ про-спітій товариства и редакціи русскихъ часописей, а то такъ изъ интересѣ движненія руского народа, иже и изъ своєму вѣдѣнію. Не хочемо тутъ категорично изкладти нашимъ товариствамъ и редакціямъ своя думки, а пѣддаемъ лишь таїку подъ ихъ ровнагу; чи не далобысъ бѣжъ материальній втраты рускихъ то-вариствъ и редакцій перевести, щобъ ново-зложеніемъ читальни, давати изъ пер-шомъ роцѣ книжочки и часописи за по-лонину цѣни? Допустимъ бо округле число рускихъ громадъ 2000, а щобъ изъ тогъ лишь 400 громадъ заложило у себе читальни, то изъ першомъ роцѣ можебѣ троха и тижко було нашимъ товариствамъ и редакціямъ посылати книжки и часописи для тѣлько предплатникій за половицу цѣни; за те, икабъ имъ буда пѣмѣть, колибѣ изъ дальнихъ актахъ о 400, а дѣлти и бѣлье предплатникій цѣли-нитихъ имъ прибуло. Здаєсъ не запод-логи ту справу пѣднести и на загальніихъ зборахъ «Простата», котрѣ пѣбомъ мають вѣтутися, и основно обговорити. Не потребуемо широко разводитися, що изъ читальни, такихъ читаючи книжочки и часописи приходили наші люди до самовицки народной, до почути обовинкѣ народныхъ, а тогда не далибѣ они себе виступати жидами та панскими попыхахами въ радахъ громадскихъ и по-штвтовыхъ, а шляхтичами изъ соймѣ и ради держави. Наконецъ вѣдаемо, що около читальни моглибѣ съ часомъ виступати касы пожичковї и шляхтичѣ громадскї та сїлки рембенічї, щобъ и материально днігати нашъ народъ въ тиж-ко недобѣ. Та щобъ таї читальни а побѣчъ нихъ инишъ товариства подобній могли розвинутися, потреба конечно, щобъ наші отцѣ духовнї та учительѣ спѣльно съ розумными громадинами бралисъ до того, ику спомагали порадою и сѣтлымъ проводомъ. Справа та здаєсъ намъ таї важно, що не сомнѣвась, що и инишъ наші часописи будуть вильвати на на-рѣдъ и интелігенцію изъ тѣмъ дѣлъ.

Подольнинъ.

Коломыя. (Львівскій рускій народный театръ подъ дирекцію Т. Романовича изъ Коломыї). Хочемо подати Ви читателямъ «Дѣла» справоданье о станѣ нашего народного руского театру, щобъ многи изъ читаючихъ дбанали, якимъ ботацію репертуару разпоряджавъ, які сїлы драматичні мають, якъ товариство театральне свою задачу спонсия и якъ публика до нашої інституції вѣносити.

Въ аренѣ нарочно для театру на площи пѣстанкої построено даюше наше товариство драматичнѣ сїдніючій пред-ставленія: 1) 12 вересня: «Золотий монетъ» наименієнія оригинальна комична оперетка въ 3 актахъ, написана Данило Млаки, музика Иандора Воробкевича. 2) 13 вересня: «Перехитрений хитроць», комедія въ 3 актахъ изъ інімѣцкого, И. Розена и «Простакъ», народный образецъ съ співами изъ 1 актѣ В. Гоголя. 3) 14 вересня: «Чорний Матій», народна картина въ 7 бѣлонахъ съ спільгомъ, исламъ поэти В. Лопинського для рускої сцены написана А. Ф. С. 4) 15 вересня по палудину: «Наталка Полтавка», народна оперетка І. Котляревскаго. 5) 15 вересня вечоромъ: «Сельский пленяютъ», оригинальна народна мельодрама въ 3 актахъ, а 4 бѣлонахъ Івана Гушалевича съ оригинальною музикою М. Вербницкого. 6) 16 вересня по палудину: «Карналь Тымко», народна мельодрама въ 5 актахъ орагніально написана Т. НІ., музика Виктора Матюка. 7) 16 вересня вечоромъ: «Убога Марта», оригинальна мельодрама въ 4 актахъ, увѣличана первою надгородю изъ львівскімъ драматичнѣ конкурсомъ, Данила Млаки, музика Иандора Воробкевича. 8) 17 вересня: «Брамакъ», занователь Сибіри, трагедія въ 5 актахъ Алексея Хомникова, перевѣдъ въ россі-

ского К. Долининіка, музика Ф. Долини-стъ. 9) 19 вересня: «Ревновіи» въ Петербурга, комедія въ 5 актахъ Миколы В. Г. Гоголя, перекладъ П. С. 10) 20 вересня: «Пісенька Даїн», комедія съ співами въ 1 актѣ графа І. А. Фредры, перевѣдъ А. Ф. С. и Перше поумерали, потомъ, якъ побрали. 11) 21 вересня: «Тунель Луї-ївскій або Залишена», народный образецъ съ співами въ 5 бѣлонахъ, вѣлький перекладъ І. Біберовича (бѣльше якъ 100 разобръ представлений въ Вѣдни). 12) 23 вересня: «Сватъба Кречинського», комедія въ 3 актахъ черезъ Сухого-Кобылица, якъ россійскаго, перевѣдъ А. Ч. 13) 24 вересня: «Ксантина въ надѣ Полтви», характеристична комедія съ співами въ 1 актѣ, слова Г. Миллера, музика М. Рога. Перевѣдъ І. Гродскаго. 14) 25 вересня: «Розбѣїнка», трагедія въ 5 актахъ а 12 бѣлонахъ, вѣлький інімѣцкого, Фридриха Шиллера. 15) 26 вересня: «Шельманю Наймить», Григорія Кінгтики Основяненка. 16) 29 вересня: «Тарасъ Шевченко», образецъ въ житіи поеты, основаный на историчнѣ фактахъ изъ 1 бѣлона, оригінально написанъ ***. и «Дяди Каспаръ и три граціи», оригінальна комична оперетка въ 2 актахъ, слова Данила Млаки, музика Иандора Воробкевича. 17) 10 касинѣ-ресурсъ 30 вересня на дохѣдь І. В. Граневецкаго: «Далия», драма въ 6-ти бѣлонахъ въ французскаго Фейльета, перевѣдъ І. Б. 18) въ аренѣ 2 жовтня: «Інтрига и любовь», мѣшанська трагедія въ 5 актахъ а 9 бѣлонахъ Фридриха Шиллера, перевѣдъ изъ інімѣцкого Іандоръ Баерскій. 19) 3 жовтня: «Французскій селянин» (*Nos bons villageois*) комедія въ 4 актахъ, въ 5 бѣлонахъ, Виктора Сарду, перекладъ Ост. Левицкого. 20) 5 жовтня: «Женихи на выборѣ», комедія въ 3 актахъ Н. Гоголя и «Циганъ спатомъ», оперетка въ 1 актѣ, Бергли, съ оригінальною музикою І. Осібельи для рускої сцены, приладинъ М. Д. 21) 7 жовтня: на дохѣдь Марії Романовичъ: «Адріана Лекуверъ», драма въ 5 актахъ Евг. Скрибе, перевѣдъ Волод. Шашкевичича. 22) 9 жовтня: «Робертъ и Берtrandъ або два злодїї», комедіо-опера въ 3 актахъ посли польскаго перевѣдъ І. Г., музика К. Гофмана. 23) 10 жовтня: «Дів сироты», образецъ въ житіи парикового въ 5 актахъ а 8 бѣлонахъ, въ французскаго пп. Д. Ешега *et Cognacq*, перевѣдъ І. Грицевецкого. 24) 12 жовтня: «Дмитро Кри-оприский», наименієній образъ народный съ співами въ 6 бѣлонахъ польши Анцегрубера, для рускої сцены нап. А. Ф. С. 25) 14 жовтня на дохѣдь Антоніи и Марії Людвікевичъ: «Галька», мельодрама въ 4 дѣлахъ въ оперы то же польши, переробинъ О. Левицкій, музика Ст. Монюшки. 26) 16 жовтня: «Новий Донъ Кішотъ», комедія съ співами въ 3 актахъ а 6 бѣлонахъ Александра графа Фредры етихомъ, передѣланна для рускої сцены А. Ф. Стечинськимъ, оригінальна музика Иандора Воробкевича. 27) 17 жовтня: «Угорскій охотникъ», характеристична комедія съ співами въ 3 актахъ а 5 бѣлонахъ въ угорскаго Іосифа Шигетті, музика І. Г. Богнара, для рускої сцены приладинъ и перевѣдъ М. Д. 28) 19 жовтня: «Добрая тѣбѣ або якъ духъ» (*Lumpraci uagabundus*), чародїйна мельодрама съ співами и танціями въ 4 актахъ І. Нестра. 29) 21 жовтня на дохѣдь Келлера Лисковскаго: «Далишени», комедіо-драматъ въ 4 актахъ въ французскаго Петра Невскаго и Дима, исламъ польскаго перевѣдъ Іванъ Гриневецкий. 30) 23 жовтня: «Акторъ Синичка», водевиль въ 5 бѣлонахъ. 31) въ силь М. Бѣлоуса 24 жовтня: «Медові дѣлї», пушка въ 2 бѣлонахъ, оригінально написанъ І. Т. и «Подгорине», оригінальна народна мельодрама въ 3 актахъ І. Гушалевича, музика Михайлія Вербницкого. 32) Въ силь жідбоского касина 26 жовтня: «Повстаньje въ Герцегонії», образъ народный въ 5 актахъ а 7 бѣлонахъ исламъ Е. Гондніета іслам. Ак. У. ориг. музика Ярецкого. 33) въ силь жід. кас. на дохѣдь Моліра. Ся поспѣдна штука будить въ нашій цибульцѣ великий несмакъ и хотъ написана въ оригінальнѣ першими коме-

дю-писателемъ французскимъ, нес таки
дада наст по причинѣ многихъ двоячн-
ныхъ пырьбъ сонсѣмъ неотѣтнти. Не-
хай намъ дирекція простить за нашу
сторѣтѣ, що выставленіе Святопи не-
тастовіе назнати можемъ именно дѣтого,
що туа комедію дано на фондъ убитихъ
ученикѣвъ. Ученники явились на испомо-
женье своихъ товарищѣвъ, досѣть чи-
сленно изъ театрѣвъ и тамъ служили и при-
дѣлялись рѣчамъ, котрѣ для ихъ плюкъ
суть неотѣтнти. Не маютъ варгости та-
коожъ такій штуки икъ „Угорскій охот-
никъ“, бо подобный налоговый характеры
сединъ маєтъ итъ своихъ оригиналнныхъ
тврѣтъ „Убога Марта“ и „Сельскій пле-
нипотентъ“ и не потребуемъ ихъ шукати
и народѣ другомъ и до того культурно
иакшъ стоячомъ бѣть нашнго. До Гальки
(Монюшкі) хотѣбы таки, ику мы еи на
рускѣ сценѣ маемо, нес таки треба луч-
шихъ голособъ именно эзинотихъ. Що до
творѣль изъ чужихъ моны възьтихъ налѣ-
жалобы при перевѣдѣ тыхихъ большин-
труду оказати, именно не переводитъ итъ
польскаго або иѣмѣцкаго переноду итъ то
сталось итъ „Двохъ вѣдѣніяхъ“, „Даниш-
вахъ“ або „Вишњѣ цѣлого сѣла“. Кож-
дый добрый переводчикъ хотичъ свою
рѣчи литературу зображеніи бѣро оригинал-
нѣ вѣдѣ руки и вѣдѣ него прими кори-
стю, а не лихій перенодъ другоги чужихъ
моны. Неразъ лучшеаси, що переводчикъ
польскій або иѣмѣцкій ошибочно понимѣ-
иесъ мѣстце итъ оригиналъ, а Русинъ
снуклеси на его миниму сопѣтнти, от-
дастъ по своему икъ бы найдучше, а пред-
сѣ къ того велика иѣсентнтица вѣдѣ.
При перенодѣ итъ польскаго перекладу есть
еще и тая неотѣтнти, що мимохѣтъ
польскаго слова вкрадаются и наѣтѣ цѣлый
не нашъ ивроты бѣсѣды, такъ що не
разъ хороши тѣбръ итъ оригиналъ итъ
перевѣдѣ неудачными плодомъ литерату-
рными выдаєтъ.

(Дальше буде.)

НЕРЕГЛІДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(Намъ гр. Потоцкій) вернувшись изъ У-
крайни до Вѣдни, где маютъ вестной перегово-
ры изглаждомъ именованія нового маршала
для Галичини. Наївролтайшее буде имен-
ованіе маршаломъ кн. Юрія Чарто-
рыйскаго.

(Parteidag.) Для 22 листопада отбуву-
ется изъ Ланцу иѣмѣцко консервативный
Parltag. Була то велика манифестація иѣ-
мѣцкаго народа въ Австріи, такъ икъ до
10.000 мужіевъ изъ всѣхъ австрійскаго иѣмѣ-
цкаго країнъ икъ юмъ участія. Салъ
збору була прокращена знаменами и гер-
бами всѣхъ країнъ коронныхъ а иль три-
буною надъ образомъ Цісаря читаласи имена:
„Stufen Sie Frieden unter Meinen
Vilker.“ На внесеніе пос. дра Фухса вы-
брали членъ амбасаду президентомъ збору
гр. Брандиса. Ико первій бесѣдникъ
выступилъ кн. Альбіс. Дихтнштайнъ.
Резолюція раззерована посога. Динбахъ-Рѣ-
въ резолюціи, стоять консервативу за
автономію країнъ, за розшире-
ніемъ на основѣ сира ведливости
права голосованія и громаднѣкото
свободы, дающа зарвіснаго аютъ го-
сподарцій державибъ черезъ іш-
чность, сира ведливый розкладъ тѣгардъ по-
літикою и обѣгу надъ промышловимъ и всѣми
галузями народного господарства. Такожъ
жиль резолюція прискоренію спешеніи ба-
жанъ консервативнаго партіи засѣданіе въ
хозяїніи и образованіе подраздѣлній. Иѣмѣцко
консервативный Parltag заложилъ,
що дѣлъ въ дотеперѣшнѣхъ чинно-
стяхъ юмѣшнаго правительства не може добичти
шкоды и побо-
лечнѣстю для южненой народности
и възмѣтъ рѣчноги южненоги либералъ.
Южнаго партіи претензіи называетъ засутні-
цю австрійскаго Намѣцкаго або большин-
тиже, а резолюція либеральной партіи у-
кладена изъ Parltagу въ Вѣдни для 14 с. м.
указъ просто обманчивы.

(Новий намѣтникъ Карніаній.) Доте-
рѣшній намѣтникъ Карніаній гр. Лох-
ронъ-Леттернъ перебрѣхъ изъ сильнѣ
и въ ико мѣстце виснованій намѣтни-
комъ Карніаній сопѣтнъ министерства
сирѣтъ внутрішніхъ Шкідѣ-Забре-
въ.

(Банкъ агрикультурный.) Министерство
сирѣтъ внутрішніхъ назначило гр. Бонотъ

Гаттербургову, зрови Игнатію Ка-
мпіяному и Вілла-Сенку основати банкъ
агрикультурный въ Вѣдни.

ЗАГРАНИЦІЯ.

Россія (Комисія для печати.) Иль
запустно, изъ Петербургъ утворено „комисію
по дѣламъ печати“ вѣдѣ проводомъ грава
П. А. Валуева, котрѣ має зображеніи проектъ
реформы въ дѣлахъ печатныхъ. Спікъ дѣлами
заповѣдала агадана комисія на свое засѣданіе
такожъ представителѣвъ печати столичніи,
редакторомъ журналівъ и газетъ, щобъ они
выскажали передъ комисію свою жаданія.
На засѣданіи комисія видала тѣ представи-
телѣвъ печати: Салтиковъ (Шедринъ), ре-
дакторъ „Отечественныхъ Записокъ“, Са-
молевичъ ред. „Вѣстика Европы“, Краев-
скій ред. „Голоса“, Полетика ред. „Молви“,
Комаровъ ред. „Саб. Вѣдомъ“, Гиллеръ-
Платоновъ ред. „Соврем. Изѣйтѣй“, и Су-
зоринъ ред. „Новог. Временія“. Ико члены
комісії засѣдали подъ предсѣдательствомъ гр.
П. А. Валуева: гр. Льмюст-Меліконъ, А.
А. Абаза (мін. фінансовъ), Побідоносцевъ,
Сабуровъ (мін. просвѣт.), Маковъ, кн. Уру-
соль, Кохановъ (головній начальникъ по
дѣламъ печати) и др. Засѣданіе отворивъ
гр. Валуевъ короткою рѣчю, въ котрѣ
выснинъ, що комисія заповѣдала представи-
телѣвъ печати, щобъ выслушати ихъ думки
про обовязуючій теперъ законъ печатнаго
закону икъ дѣламъ розсѣяніи дѣлъ
печати. По промовѣ предсѣдателя комисія заб-
ирали голосъ редакторы. Краевскій, ред.
„Голоса“ заявивъ, що головнію рѣчю, ико
теперъ домагається печати, есть, щобъ дѣлъ
печати бѣгло зи подѣлъ власті адміністраці-
нійськихъ а піднімено судовъмъ. Сасюль-
вичъ, ред. „Вѣсти. Европы“ въ суности
рѣчи заявивъ тое саме що Краевскій, а въ
додатку ще зажадавъ, щобъ комисія улож-
иши проситъ нового закона печатнаго по-
редала на осудъ печати або заповѣдала икъ
тѣї предсѣдателѣвъ печати на способ
засѣданіе для высказанія своихъ думокъ. Такъ
само промовляль и Салтиковъ (Шедринъ).
Гиллеръ-Платоновъ додавъ бѣгъ себѣ про-
шенье, що комисія при укладаніи нового
закона печатнаго не глядѣла на печать икъ
на ворога, але икъ на друга и въ тѣму ду-
сії уложила новый законъ. Коли всѣ пред-
ставителѣвъ печати высказали свои думки, гр.
Валуевъ заповѣдалъ тогда членовъ комисії,
що они заявили свою мінію. Гр. Льмюст-
Меліконъ сказавъ, що конечно треба уве-
редити представителѣвъ печати, що такій
важній и поважній законъ, икъ законоъ о
печати, не уложится за тиждень, два, три,
зле на тое потреба буде довиного часу. При
закрити засѣданія гр. Валуевъ подикувавъ
представителѣвъ печати за тое, що они на
першій засѣданії комисії ради прибули на за-
сѣданіе комисії.

Туреччина. О коли можно вірити
въ історію телеграфнаго сиракъ Дуль-
цинській, жантъ Дервишъ баша обсадити
Дузначину для 23 листопада. Рѣвночасно
малъ бѣгъ видала до чорногорскаго прави-
тельства урядовъ запрошенье до розмѣщенія
укладанія о конвенцію волинському, котрѣ
може вести въ Кону. Делегатъ чорногорскій
Матановічъ икъ вѣдѣтъ раз-
рѣзъ изъ ночи до Кону, где находитъ икъ
чорногорскій за сторону Турція. Бедрі-
бей.

Греція. Для 22 с. м. прибуль до А-
тенъ иѣмѣцкій посольтъ Радовіцъ и заразъ
державъ звѣтъ кн. Командуросомъ; Радовіцъ
радицъ изъ имени иѣмѣцкаго пра-
вительства Командуросомъ, щобъ Греція не
нарушала своюхъ интересовъ черезъ над-
то познанну акцію. Представителѣвъ всѣхъ
иїншихъ державъ прилучиласи до предста-
вленія посла иѣмѣцкого.

Турецкій дипломатъ Накій доносить, що
Порта сонсѣмъ не думакъ отступати Греції
провіанцій Елілу и Тесалії.

Англія. Сорока приглідка отдала
була икунувшемъ тмднію пріїмкою непор-
вумія членовъ кабінету юнілінского? що
мало що во прѣмъ до засѣданія змѣн-
и кабінету. Колиожъ членовъ кабінету,
належавши до партіи єнглії зажадали без-
приволочного відміння парламенту икъ звѣ-
ненію кн. Нільда Нільда Согріа. Ради-
віцъ же члены кабінету вѣдѣтъ проводомъ
Брайтъ (Brigatъ) и Стамбъ-Ліннъ-Лондонъ
законъ, що не потреба скликавши парламенту,
такъ що обовязуючій законъ суть досто-
гочній для зарадженія квіордемъ въ Ір-
ландію. О колиожъ Гайдонъ, Гайдонъ въ Фор-
стеръ, філософъ стану кн. Нільда, не
брали участія въ дискусіи, працяласи од-
нажды до погляду Брайтъ и Стамбъ-Ліннъ-Лон-
донъ, котрѣ грошили, що виступати за
кабінету, колиожъ большинство кабінету икъ
шало противъ нихъ поглядамъ. Ухвалы за-
даласи въ духу а тѣму членовъ кабінету
засѣданіе зарадженію грозиной юнілінскій
кристъ кабінету.

Для 22 с. м. приїшло до непорадлив-
ти Вілла-Сенка изъ Галичини. Позиція замірала

уязнили одного члена лиги, котрый до зб-
раного народа державъ підбурюючу промо-
ну. Зт того прѣмъ до кропавъ блоки мож-
на пародемъ а поліцію. Колиожъ поліцій-
нихъ агентовъ раблено. Поліція арештовала
бѣгъ. Правителѣство видало ще
одинъ полкъ войска до Галичини.

Франція. Палата депутатійши припала
въ цѣлості проектъ закона о реорганизаціи
судовъ. Проектъ закона дѣлъ вѣдѣ та-
кимъ, що першій дѣлъ трактують о орга-
нізації апеляційного суда и трибуналъ
першої інстанціи а третій о змѣнѣ декрета
о незмѣнності судівъ. Організація апеля-
ційного суда заключається въ тѣмъ, що рѣ-
шенья суда новинъ буде видало по крайній
мѣрѣ въ имені 5 судівъ, включно вже
и предсѣдателя. Першого предсѣдателя
апеляційного суда буде назначати рада міні-
строў изъ 5 лѣтъ. Апеляційний судъ дѣлъ
на дѣлъ класівъ: до першої класи належать
только парижскій апеляційний судъ, розподі-
ючийся на 7 трибуналъ; до другої класи
належать всѣ прочі апеляційніи суди въ
Франції, котрькъ число трибуналъ буде
зависити бѣгъ числа рѣшень. Палата въ апеля-
ційніи судахъ положила для першого
предсѣдателя и ген. прокуратора въ Пари-
же по 25.000 фр., на промови по 20.000
фр. Суди першої інстанції, котрї на рѣшѣ
видають пересѣчно 400 контрадикторичніхъ
рѣшень, творять одинъ трибуналъ зъ 3 суді-
въ, включно съ предсѣдателемъ. Судъ
видаючий бѣгше число рѣшень розподіляє
на отвѣтне число трибуналъ. Першого
предсѣдателя съ платою 20.000 фр. (1 класъ),
12.000 (2 кл.) и 9000 (3 кл.) настано-
влює рада міністроў.

Дотичніо усунасомії судівъ
то она ухвалена толькъ на одинъ рѣкъ задля
чищення судовъ бѣгъ елементовъ, котрї во-
рожно относятъ до тепершнього, респуб-
ликанскаго правителѣства.

Всякій реформъ въ Франції приносить
съ собою улучшеніе стану фінансового. Съ
кінцемъ с. р. надієся скрѣбъ французскій
на щадність зъ бюджету 140 міліоновъ
франківъ. Треба при тѣмъ замѣтити, що
зѣтъ 1876 р. рѣжій податки зменшило о 262
міліоновъ франківъ.

По ухвалѣ закона о судовництвѣ па-
лати послѣдня перебрѣхъ порядку діленію
до нарадъ надъ закономъ о школахъ ех-
кінтарнійськихъ. Сенатъ призначивъ законъ о
школахъ середніхъ женскіхъ, ухваленіи
попередно нарадою послѣднію.

Съ кінцемъ сего тиждня мас бути
розданія французскія жовтія книга, вложенія
въ 4 частій, мѣстечко съ собою дільшоміцніи
документъ, относячий до конверенціи бер-
линської, спрамъ чорногорской, довгу еги-
петскога и конференціи мадрітской.

Нѣмеччина. Нѣмечка ради звязанія
уходиліа продовжити малъ становії

и въ Берлінѣ ще на одинъ рѣкъ.

Розірвана якъ соймѣ прускій на-
їнтересацію посла Генеля въ спрѣвѣ

інії Нѣмеччини, якъ вѣдѣтъ рухъ со-
ціально-демократичнаго.

На засѣданії засѣданії засѣданії засѣданії

інії засѣданії засѣданії засѣданії засѣданії

НОВИНКИ.

Обходъ Іосифинській отбудеся дні
29 с. м. не толькъ въ бѣльшихъ мѣстахъ
Галичини, аль пр. по Львовѣ, Чернів-
цяхъ, Кам'янцѣ, ало и по меншихъ мѣстахъ
и мѣстечкахъ (пр. Бучачъ, Томашъ), а на-
вѣть по селахъ (пр. Зарваніца, Денисовъ).

Людвікъ гр. Водзіцкій, таїній со-
вѣтникъ, іменованій найсіїшою рѣшеньемъ зъ
21 с. м. губернаторомъ ц. к. упра. банку
країни королівські. Губернаторъ побирає
100.000 франківъ зъ золотої рѣчної платы.

Президентомъ Черновецкого суду кра-
евого іменованій сойміїшою вищою суду

Галичини 1000 зл. для місцевої

Галичини 1000 зл. для

